1844. N°. 9.

LEYDSCHE COURANT.

VRIJDAG, 19 JULIJ.

De Courant wordt driemaal in de week uitgegeven, des Maandags, Woensdags en Vrijdags. De Maandagsche Courant wordt, uit hoofde van den Zondag, Zaturdag avond verkrijgbaar gesteld, en de Advertentiën voor dat nommer worden Zaturday vóór drie ure verwacht. De prijs van deze Courant is f 3.— voor de 3 maanden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 18 Julij.

Z. M. wordt in de eerste dagen nog niet uit Luxemburg terug verwacht. H. D. zal over Maastricht en Tilburg wederkeeren, en in de laatste stad den 23 of 24sten aankomen.

— HH. KK. HH. de Prins en Prinses van Oranje zijn den 16den uit 's Gravenhage naar Italië vertrokken.

— Het berigt, heden in de *Rotterdamsche Courant* medegedeeld, omtrent de benoeming van Dr. Hecker, alhier woonachtig, tot Professor der 4de klasse in de Wijsbegeerte en Fraaije Letteren bij het Athenaeum te Maastricht, is in zoover *onjuist*, dat die benoeming niet geldt Dr. W. Hecker, »als Nederlandsch Dichter, niet onbekend," maar Dr. A. Hecker, bekend door zijne »Comtmentatio Critica de Anthologia Graeca.

— Het *Handelsblad* van heden Donderdag bevat het volgend artikel uit onze stad aan hetzelve toegezonden.

Het is waar, dat in de *Logica, Metaphysica* en *Historia Philosophica*, sedert het door Professor Nieuwenhuis gevraagde en verkregene emeritaat geen collegie is gehouden, en daarin tot nog toe geen nieuwe Professor is beroepen. Men zegt, dat evenwel door Curatoren dezer Hoogeschool reeds meer dan eens een voorstel tot de vervulling aan het Gouvernement is aangeboden, maar dat het voorstel telkens is teruggezonden, omdat daarop de namen niet voorkwamen van een der beide personen, welke het gouvernement daartoe zou verzoeken benoemd te zien. Men voegt er bij, dat Curatoren tot het voorstel van een dier beide personen niet willen overgaan, als in twijfel verkeerende omtrent de godsdienstige beginselen dier philosophen. Intusschen is er eene tweede vacature bijgekomen, namelijk van Professor Weyers, den *Interpres Legati Warnerium*. Het schijnt dat de vervulling in dat Professoraat nog geenszins op handen is. Niet lang geleden had Professor Weyers nog twee adsistenten voor de Oostersche handschriften. De een is overleden, de ander heeft eene meer voordeelige plaatsing verkregen, en sedert is de Professor zelf gestorven. Er bestaat derhalve eene groote gaping in het onderwijs. En men haast zich niet om een belangrijk gemis aan te vullen, en daarin zoo al met geheel, althans zoo veel mogelijk te voorzien. Moeten dan de belangen dezer Hoogeschool, hetzij om deze of gene redenen, zoo geheel verwaarloosd worden?

's GRAVENHAGE, 17 Julij.

De Minister van Financiën heeft den 15den dezer bekend gemaakt, dat het gezamentlijk bedrag der Schatkistbiljetten, welke den 1sten dezer nog in omloop waren, bedroeg de som van *f* 4,899,700.

— De Staten van Zuid-Holland zijn, in hunne zitting van heden, overgegaan tot de verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in plaats van den Heer A. van Rijckevorssel Hz., die voor zijne betrekking heeft bedankt. De Staten hebben den heer M. A. F. A. Hoffmann, lid der Staten, met 35 van de 62 stemmen, tot lid der Kamer benoemd.

ROTTERDAM, 17 Julij.

De opstallen van de Zuidkolk alhier, van eenige daarbij en nevenstaande panden, gelegen aan de Glashaven en Jufferstraat, zijn in één koop voor de som van *f* 11,000 als afbraak verkocht.

HELLEVOETSLUIS, 17 Julij.

Den 13den mogten zich Hellevoets ingezetenen verheugen in de voltooijing der nieuwe ijzeren draaibrug, vervaardigd door de Heeren de Waal en Comp. te Utrecht, die voor het publiek werd geopend. Weinige oogenblikken voor de opening, werd hare sterkte beproefd, door een wigt van 12,000 Ned. ponden ballast er over te rijden, waarbij alle burgerlijke en militaire autoriteiten tegenwoordig waren, en de plegtigheid vergroot werd, door het spelen van het volkslied, door het korps muzijkanten van Z. M. Wachtschip Schelde, terwijl de brug zelve in het midden met 's Konings vlag versierd was. De ingezetenen brengen dan ook dank aan de vervaardigers dier brug, waaraan zooveel behoefte bestond.

SOESTDIJK, 14 Julij.

Heden morgen is H. M. de Koningin, vergezeld van Prins Alexander en gevolg, alhier ter kerk geweest, onder gehoor van D. Bomper. Zijn Welerw. predikte naar aanleiding van Lucas XI: vs 1, en deed eene gemoedelijke aanspraak aan de Vorstin; bij welke bij van de weldaden gewaagde, die bij voortduring door H. M. werden verspreid, en het vurig verlangen te kennen gaf, dat het rustig leven van H. M. nog lang mogt worden gespaard en dat de Gemeente zich nog dikwijls zou mogen verblijden in haar bijzijn. De Koningin beantwoordde deze toespraak met eene buiging. Des middags was D. Bonnet op het middagmaal verzocht ten Hove. De Heer Goubes, Predikant van Baarn, die insgelijks bij H. M. de Koningin ter maaltijd genoodigd was, heeft het ongeluk gehad, dat onderweg de wagen, waarop hij naar Soestdijk reed, door den hevigen storm is omgeslagen en hij een arm gebroken, en zich aan het hoofd gewond heeft.

ARNHEM, 16 Julij.

Aan de Provinciale Staten is een adres overhandigd van den Aartspriester van Gelderland, bezwaren daartegen inbrengende, dat door de onderwijzers in de gemengde scholen, bij de behandeling der Bijbelsche geschiedenis en Christelijke zedekunde, leerstellig godsdienstig onderwijs wordt gegeven, hetwelk, volgens de leer der R. C. Kerk, niet dan van het kerkelijk gezag mag uitgaan, en verzoekende, dat de Staten maatregelen gelieven te nemen, om zoodanig onderwijs van de gemengde scholen te weren. — Op een voorstel van den Voorzitter, is, met 58 tegen 5 stemmen besloten dit stuk te verzenden naar Gedeputeerde Staten, ten einde, na verhoor van zoodanige autoriteiten, als zij noodig zullen oordeelen, van hun onderzoek verslag te doen in eene volgende algemeene vergadering der Staten. — Naar men vernoemt, zijn dezer dagen ook bij andere Provinciale Staten-vergaderingen dergelijke adressen ingediend.

— Het Provinciaal hof van Gelderland heeft in het geding van den Letterzetter Van de Valck, beschuldigd wegens een geplaatst artikel in *de Batavier*, te voren door ons vermeld, beslist, dat de beschuldigde en de Heer Mr. Verwaayen, uitgever van het blad, die als getuige geroepen, doch door den beschuldigde als verdediger gekozen, meende geene getuigenis te kunnen afleggen, en van de uitspraak deswege door de Regtbank in hooger beroep kwamen, niet ontvankelijk waren. Het Hof heeft daarbij overwogen, dat de Heer Verwaayen niet als partij in de zaak voorkomende, onbevoegd was in hooger beroep te komen, en het Openb. Minist. bij dit Hof te regt alleen den bekl. Van de Valck had gedagvaard; dat het vonnis, waarvan men in hooger beroep was gekomen, niet als eindvonnis, maar als preparatoir vonnis moest beschouwd worden, en dat de appellant het eindvonnis had behooren af te wachten alvorens zich in hooger beroep te voorzien.

NYMEGEN, 16 Julij.

Bij het zeer onstuimige weder van j. l. Zondag nacht, is een te Lobith voor anker liggende groote bovenlandsche aak van Duisburg, komende van Roerord, en geladen met circa 100 last coaks, bestemd naar Rotterdam, des morgens tusschen 4 en half 5 ure, door hevige rukwinden van haar ankers weggeslagen, en vervolgens met zoo veel geweld tegen den noorder wal gedreven, dat dezelve dadelijk zonk. De schipper H. J. Faber is, terwijl hij zijn jeugdig kind uit het achter onder trachtte te redden, met hetzelve omgekomen, gelijk ook de meid, welke door een zeil van boord is geslagen. De vrouw, welke in het wand was geklommen, en de twee knechts zijn gered.

— Ook is in dienzelfden nacht te Hardinxveld een kalkpont, komende van Luik, geladen met ongebluschte kalk, gezonken, zonder dat daarbij echter het verlies van menschenlevens te betreuren is, daar de schipper en de knecht door een digt daarbij zijnde vaartuig gered zijn; schip en lading waren verzekerd.

LEEUWARDEN, 16 Julij.

Den 13den is in het vlek Joure, nabij Heerenveen, overleden de Hoog Wel-Geb. Heer Jhr. Valerius Lodewijk Vegilin van Claerbergen, oud Grietman van Haskerland en vroeger lid der Staten van Vriesland, die door zijn groot vermogen en kunstliefde in der tijd veel ter bevordering van jeugdige schilders heeft gedaan en in de door hem gestichte aanzienlijke gebouwen te Leeuwarden en te Joure een belangrijk kabinet van oude en nieuwe kunst heeft verzameld.

— Het nieuw benoemde lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, de Heer Mr. Schelte, Baron van Heemstra, heeft aan de Provinciale Staten van dit gewest een voorstel gedaan, strekkende, om aan Z. M. den Koning een adres aan te bieden, ten einde eene herziening van de Grondwet te bevorderen. Dit voorstel is in handen van eene commissie gesteld, die daarop eerstdaags zal rapporteren.

— Bij de jongste door het Vriesch Genootschap gehouden vergadering zijn benoemd, tot buitengewone leden, de Heeren: G. van Orden, te Zaandam; Jhr. Ph. Blommaert, te Gent; Baron Jules de Saint Genois, te Gent; F. Lanssens, te Coukelaere; Dr. B. Köhne, te Berlijn; Dr. C. R. Hermans, te 's Hertogenbosch; Mr. W. J. C. van Hasselt, te Amsterdam; J. Dodt van Flensburg, te Utrecht, en Dr. H. Riedel, te Groningen. Tot gewone leden, de Heeren: Ds. J. H. van Ysselt, te Hempens; Ds. A. M. Broens, te Doetinchem; A. Kooiman, Lit. Cand. te Kollum; en Dr. P. Leenderts, te Woudsend.

's HERTOGENBOSCH, 15 Julij.

Voorleden week hield het Provinciaal Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen alhier zijne jaarlijksche vergadering, onder voorzitterschap van Z. Exc. den Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie, bij welke gelegenheid het eermetaal werd uitgereikt aan den Heer Mr. J. D. W. Pape, Substituut-Officier bij de Arrondissements-Regtbank alhier, voor zijne bekroonde Prijsverhandeling, bevattende *eene levensgeschiedenis van Maarten van Rossum*, en aan den Heer Dr. Hermans, voor zijne Verhandeling: *Over de inculte gronden.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NOORD-AMERIKA.

Men leest in het Fransch blad *le Courier des Etats-Unis*:

Paraguay, zoo lang verscholen achter de onoverkomelijke bolwerken door den Dictator Francia rondom deze rijke landstreek opgeworpen, heeft zijne poorten voor den Europeschen koophandel opengesteld. Een besluit te Assomption, hoofdstad der republiek, den 14den Maart l. d. door den nieuwen President Lopez afgevaardigd, meldt, in naam van het nationael Congres, dat deze hooge beamte het oppergebied over de natie heeft aanvaard, terwijl al de formaliteiten, door de wet voorgeschreven, vervuld zijn.

Lopez laat den handel vrij met al de havens van Paraguay, mits onder Argentijnsche vlag. Doch de Provincie Corrientes tegen het gezag van Rosas opgestaan zijnde, weigert hij den doortogt van de rivier Parana aan de bodems naar Paraguay bestemd. Men zegt evenwel, dat men van deze strenge order is afgeweken, ten behoeve van twee Spaansche vaartuigen, welke zeer goede zaken gedaan hebben. Rosas legt zich voornamelijk toe om den Engelschen handel afbreuk te doen, ten oorzaak, voegt men er bij, van de partijdigheid van den Commodore Purvis, ten gunste van Montevideo.

EGYPTE.

ALEXANDRIE 24 Junij.

De nieuw benoemde Engelsche Gouverneur van Indië, Sir H. Hardinge, is den 22sten alhier aangekomen. De Onder-Koning, Mehemed-Ali, heeft hem zijn paleis doen aanbieden, om in hetzelve zijn intrek te nemen; voor welke eer Sir Hardinge echter heeft bedankt, verkiezende hij liever gedurende zijn kort verblijf in de stad, aan boord van het stoomschip, dat hem overgevoerd had, te vertoeven.

— De geregelde troepen in Sudan, uit zamengeraapte zwarte slaven van Kordofan en Darfour bestaande, zijn in opstand geraakt en naar Nigritië geweken. Mehemed-Ali heeft drie afdeelingen Arnauten uit Opper-Egypte naar Kartoum gezonden, die door vijf bataillons infanterie zullen worden gevolgd. Emir-Pacha, een der vijf Gouverneurs van Sudan is teruggeroepen en voor den krijgsraad gesteld, daar men hem de schuld van die wanorde geeft. Er wordt vlijtig gewerkt aan de versterking der stad.

ZWEDEN.

STOCKHOLM, 26 Junij.

Men deelt mede, dat de verkiezingen voor den aanstaanden Rijksdag grootendeels waren afgeloopen en dus uitgevallen, dat door de Burgers en een groot gedeelte der Boeren het voorstel tot verandering der wijze van vertegenwoordiging, en dus ook van regeringsvorm zal aangenomen worden. Daartegen zou het door den geestelijken stand en een deel van den adel zeker verworpen worden; hoewel velen van deze laatsten uit overtuiging, eerzucht, of om andere redenen de voorgestelde wijziging zouden goedkeuren, men verwachtte hen wel ten getale van 1000 op den Rijksdag, erschien er anders niet meer dan ten hoogste 100 opkwamen.

SPANJE.

MADRID, 8 Julij.

Gisteren is het regiment van Galicia, dat een deel van het leger zal uitmaken, hetgeen voor de onderneming tegen Marokko bestemd is, van hier vertrokken, na door den Kapitein-Generaal geïnspecteerd te zijn. Hij heeft eene toespraak tot hetzelve gehouden, waarin hij vooral de soldaten opmerkzaam maakte, dat zij, na jaren lang in hun eigen land tegen hunnen eigen burgers te zijn aangevoerd, thans eene der laatste vijanden van Spanje moeden te bevechten hebben, welke overweging hen het vernieuwde dapperheid moest opwekken. Te Ceuta zullen zich de troepen vereenigen, welke tegen Marokko zullen aangevoerd worden.

De volgende telegrafische depesche werd uit Bayonne, onder dagteekening van 18 Julij medegedeeld:

De Cortes zijn bij een besluit van den 4den dezer, hetwelk in de Madrilsche *Gaceta* van den 10 is opgenomen, ontbonden.

De kiesvergaderingen zijn tegen den 3den September bijeengeroepen.

De nieuwe Cortes zullen den 10den October bijeenkomen.

Een ander besluit van den 4den herstelt de provinciale en plaatselijke besturen in de Baskische gewesten, overeenkomstig derzelver fueros (of privilegiën).

De aldaarsene junta's zullen onmiddelijk vergaderen en Commissarissen benoemen, wier taak het zal zijn, om met de Regering over het punt der privilegiën te handelen, dat in de aanstaande zittingen der Cortes ter tafel gebragt worden.

De tribunalen hebben geene verandering ondergaan, evenmin als het justitie- en politie-wezen.

HONGARIJE.

PESTH, 7 Julij.

Onze groote veemarkt is nu nagenoeg afgeloopen en heeft alle verwachtingen overtroffen. Sedert jaren heerschte er niet zoo veel leven, was er niet zoo veel voorraad ter markt, en was de kooplust niet zoo groot. Men schat de alreeds verkochte partijen op 50,000 à 60,000 centenaars, behalve de aanzienlijke verkoopen die nog voor de schering en op de laatste Medardi-markt zijn gesloten. De verbazende toevoer zou op iederen anderen tijd nadeelig op de prijzen hebben gewerkt, maar dit maal scheen alles nog te weinig en de prijzen rezen zoo zeer dat de beste wol 10 à 15 fl., en de winterwol 5 à 10 fl. hooger liepen dan in het vorige jaar, en zoo er nog aanzienlijke partijen voorhanden zijn, dan is het omdat de houders zich nog hoogere prijzen voorstellen. Wol van hooger prijs dan 100 fl. het centenaar vond weinig liefhebbers. De beste blanke kamwol van 80 tot 90 fl. C. M. was zeer gezocht.

SAKSEN.

DRESDEN, 11 Julij.

Den 9den dezer hebben er te Praag onlusten plaats gehad, daar het werkvolk aan den spoorweg met de misnoegde arbeiders der stad zamenspanden, om te vernielen en te plunderen. De Regering heeft eene groote magt van troepen moeten ontwikkelen, om het oproer te beteugelen, waarbij echter meer dan 20 personen het leven hadden verloren.

HANOVER.

13 Julij.

Aan de Tweede Kamer der Stenden-Vergadering is een staat overgelegd omtrent de staatsschuld, waaruit blijkt, dat deze in 1841 nog eene som van 14,144,262 thl. bedragende, op 1 October 1843 tot 10,136,304 was verminderd.

PRUISSEN.

BERLIJN, 14 Julij.

Te Embden is den 2den dezer is het 3e eeuwfeest gevierd van den aldaar opgerigten Coetus, door wijlen gestaafd door een Boksch edelman met name Johannes à Lasco, op last van de toenmaals over Oost-Vriesland regerende Gravin Anna, met het doel, om de Hervorming te bevorderen. De oorspronkelijke bestemming van dien Coetus, dus was eene vereeniging van al de Protestantsche geestelijken, welk doel echter niet ten volle bereikt is, daar alleen de Protestantsche Geestelijken van Oost-Vriesland hebben die Vereeniging zijn.

KEULEN, 15 Julij.

Onlangs is hier door den Hoogleeraar Dieringer van Bonn uitgegeven „Katholijk Tijdschrift voor Wetenschap en Kunst." Eenige verhandelingen als „de Parijsche Universiteit en de Kerk," „de Tentoonstelling te Keulen" en „de verwachtingen der Rhijnlanden" behooren tot het tegenwoordige. Er schijnt geen strenge Katholijke rigting in te heerschen, maar eerder een *juste milieu*. Wij vinden er een verhandeling in van een Protestant, over het gezigtspunt waarin het Protestantismus, bijzonder de Lutherschen, het huwelijk beschouwen." Als de voornaamste verwachtingen der Rhijnlanden wordt de voltooijing van den Keulschen Dom en het bekomen van eene vrije gemeente-inrigting opgenoemd, het constitutionalismus echter als „eene ongelukkige proefneming" afgeschilderd „waarvan de volken noch zekerheid noch rust hebben te wachten." Men ziet, dit blad ontwikkelt geen omverwerpende strekking, en aanstekend zal die leer ook wel niet zijn. Het geschrift van Stupp „de laatste aanhangers van Hermes" zoekt te bewijzen dat de onfeilbaarheid van den Paus in de Katholijke Kerk geenzins dogmatisch erkend is, waaruit volgt dat de herroeping der veroordeeling dier geschriften nog immer mogelijk is. Het is overigens bekend dat die geestelijken welke volgers van Hermes zijn, door zedelijkheid uitmunten en in vollen nadruk de liefde hunner gemeente genieten.

(*Allg. Zeit.*)

LUXEMBURG.

13 Julij.

Z. M. de Koning-Groothertog, welke in alle plaatsen, die H. D. op het Groot-Hertogelijk gebied is doorgetrokken, zeer feestelijk door de inwoners ontvangen is, die hunne woningen met vlaggen en groen versierd hadden, zal heden middag audientie verleenen aan het paleis van het Gouvernement. Zondag zal Z. M. den avond bij den Gouverneur doorbrengen. Maandag het hal. H. D. door deze stad aangekomen, met H. D. tegenwoordigheid vereeren. Dingsdag zal Z. M. naar Retnich gaan, vanwaar H. D. per stoomboot door Grevenmacher en Wasserbillig zal terugkeeren, om den nacht te Echternach door te brengen, waar men Z. M. een feest zal geven. Woensdag zal H. D. de stad Dirkirch gaan bezoeken, zich naar het kasteel van den Kanselier te Birtrange begeven en vervolgens te Welfordange terugkomen.

ENGELAND.

LONDEN, 15 Julij.

Op eene openbare verkooping alhier is het Kabinet van Schilderijen van den Heer Penrice verkocht. Het bestond slechts uit 17 stukken, die

voor bijna ƒ 150,000 afgezet zijn. *De vlugt naar Egypte*, landschap van Claude Lorrain, is toegewezen voor den prijs van ƒ 10,000, een Teniers van de galerij van Orleans, *boeren voor eene herberg* ƒ 12,000; *Loth en zijne dochters Sodom verlatende*, door le Guide ƒ 20,000; *Susanna en de Boeven*, van het paleis Lancellotte te Rome, ƒ 11,300; *een binnenverbrk* door Adriaan Ostade, gegraveerd in de galerij van Lebrun, ƒ 17,150; *de aerspetige vrouw* van Titiaan, ƒ 8,000; en eindelijk *het vordeel van Paris* door Rubbens, gegraveerd door Lommelin, Couché en Woodmann, ƒ 53,000.

— De voornaamste bepalingen van het nieuwe tarief van Brazilie zijn thans bekend; het onderwerpt de Britsche waren aan veel hoogere regten, bij wijze van wedervergelding, uit hoofde der hier te lande ingevoerde verhooging der regten op de uit Brazilië komende Suiker en Koffij.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Julij.

Den 14den is de jonggeboren Zoon des Hertogs van Nemours door den Aartsbisschop van Parijs in de Kapel van Neuilly met de gebruikelijke plegtigheid gedoopt en heeft de namen van Ferdinand Filips Marie ontvangen. Een der doopgetuigen was Z. M. de Koning van Portugal, welke zich door Zijnen Gezant alhier heeft laten vertegenwoordigen.

— Wij laten hier, volgens belofte in ons vorig nommer gedaan, de opgave volgen der hoofdstukken van het verslag der Commissie omtrent het ontwerp van wet op het middelbaar onderwijs in Frankrijk, door den Heer Thiers uitgebragt, daar deszelfs uitgebreidheid de grenzen van ons blad te zeer overschrijdt om er meer van op te nemen.

Het eerste Hoofdstuk handelt: Over de voorschriften van het *Charter*. Daarin wordt het hoogstbelangrijke vraagstuk behandeld wat men door vrijheid van onderwijs hebbe te verstaan; dat het kind aan tweederlei gezag behoort, aan den vader en aan den staat, die beide geheiligde regten hebben, welke niet mogen miskend worden. Door den staat moet men hier verstaan de maatschappij die in het belang van allen beveelt. Waar is nu de waarheid? in de erkentenis en weldadige zamensmelting van beider gezag. Bij vrijheid van onderwijs is er wenschelijke verscheidenheid, en tevens genoegzame eenheid volgens den geest der natie; waar die vrijheid niet heerscht, zou de staat, de jeugd in éénen vorm willende gieten, een gedwongene gelijkheid invoeren die geen stand kan houden.

In het tweede Hoofdstuk wordt gehandeld: Over het onderwijs voor en sedert 1789; na de mededeeling waarvan het verslag zich bij vijf hoofdvragen bepaalt, waarin alle ondergeschikte bedenkingen worden opgenomen.

1ste Vraagstuk. Aan welke voorwaarden moet men degene onderwerpen, die zich opdoen om Instellingen van openbaar onderwijs op te rigten?

2de Vr. Aan welk opzigt, aan welke regtsbedeeling moet men de bijzondere Inrigtingen van openbaar onderwijs onderwerpen?

3de Vr. Over de Universiteit, hare tegenwoordige gesteldheid ten aanzien van het middelbaar onderwijs; over het verpligt zijn om bij haar lessen bij te wonen; over het getuigschrift van studie.

4de Vr. Over het voorwerp en de uitgebreidheid van het middelbaar onderwijs.

5de Vr. Over het bestaan en de inrigting der kleine Seminariën.

— De Batonnier en de leden van den raad van discipline van de orde der Advokaten alhier, die in massa hunne dimissie als Advokaten van het Hof hadden ingediend, zijn wederom alle met groote meerderheid van stemmen ingekozen; er waren 498 stemuitbrengers tegenwoordig, van welke de Batonnier, de Heer Chaix-d'Est-Ange, er 493 voor zich gehad heeft. Men meent dat de Orde weldra met den President Sequier zal verzoend worden.

— De statistiek van de stad Parijs toont aan, dat op eene bevolking van bijna een millioen menschen, ongeveer 350,000 bestemd moeten zijn om in het hospitaal te sterven. Volgens de opgaaf van 1833 was het getal personen, komende ten laste van de instellingen van weldadigheid, 100,000, niet medegerekend 80,000, welke geene vaste bedeeling ontvangen, doch evenwel van de liefdadigheid leven.

— In den plantentuin alhier worden vele viervoetige dieren uit Afrika verwacht, hieronder zou eene nog onbekende soort van kameelen zijn, die in snelheid met de beste paarden kunnen wedijveren en in de omstreken der stad Tombucto leven.

— De Contre-Admiraal Hamelin zal in het begin van Augustus naar Otaheite vertrekken en heeft van de Ministers zeer uitgebreide instructiën ontvangen.

— Van den 5den tot den 11den Julij zijn van Frankrijk naar Engeland over Boulogne 2,268 en over Calais 618 reizigers overgestoken, hetgeen een buitengewoon groot getal is.

— Uit Toulon wordt van den 13den gemeld, dat het gerucht, alsof de Keizer van Marokko in al de door Frankrijk gedane eischen bewilligd had, ten minste als voorbarig te beschouwen was. Te Oran had men althans den 2den nog geen antwoord op het naar Tanger gezonden ultimatum der Fransche Regering. Zoo als men stellig kan verzekeren, was er nog niet bealist.

BELGIE.

ANTWERPEN, 15 Julij.

Omtrent het voorgevallene te Gheel wordt het volgend officieel berigt medegedeeld:

De Heer Le Bon, Burgemeester van Gheel, voormalig lid van het Nationaal Congres, is vermoord geworden door zekeren Charles Keneval, gewezen Wachtmeester bij het eerste regement jagers te paard, die alhier door de administratie der gasthuizen te Antwerpen, waar hij het laatst woonachtig is geweest, als krankzinnige is besteed geworden.

De moordenaar verklaart het feit bedreven te hebben, omdat het Gemeentebestuur van Gheel zijne opsluiting in een huis van gezondheid, wegens zijn wangedrag verzocht had, of voornemens was te verzoeken.

De moord heeft plaats gehad op klaar lichten dag, des middags ten twaalf ure, voor het oog van onderscheiden getuigen, die zich met eene gelijke behandeling zagen bedreigen, toen zij ter hulpe toeschoten van het slagtoffer, hetwelk een twintigtal messteken, waaronder ettelijke doodelijke, bekomen heeft, en het ook dadelijk bestorven is.

De moordenaar is oogenblikkelijk gevat.

— Nog meldt men uit Antwerpen, dat de dijk van Lillo andermaal was doorgebroken.

GENT, 14 Julij.

Van hier wordt berigt, dat Dr. V. A. Huber van Berlijn zich in deze stad bevindt. Deze geleerde, schrijft men, is, gelijk de meeste zijner landgenooten, een hartstogtelijk vriend der Vlaamsche beweging, die hij met woord en daad op het krachtigst in Duitschland ondersteunt.

— Den 20sten Augustus zal de inhuldiging plaats hebben van het gedenkteeken, opgerigt ter eere van den vermaarden Latijnschen dichter Sidronius Hoschius te Mercken. — Omtrent dezen dichter, die in 1596 geboren en in 1653 gestorven is, zie men de bij de Brusselsche Akademie in 1822 bekroonde prijsverhandeling van den Leydschen Hoogleeraar P. Hofman Peerlkamp, uitgegeven onder den titel van; P. Hofman Peerlkamp, Liber de Vita, Doctrina et Facultate Nederlandorum, qui carmina Latina composuerunt. De tweede druk is uitgegeven in 1838 bij Vincent Loosjes te Haarlem.

MENGELWERK.

Schoon wij, zoo als onze geëerde Lezers reeds zullen hebben opgemerkt, nog geen Mengelwerk hebben gegeven, behouden wij ons echter voor, om nu en dan onder dit ruhriek iets te plaatsen dat in de gegevene omstandigheden opmerking schijnt te verdienen. Zoo plaatsen wij nu gaarne het volgende ons van een vriendelijke bevoegde hand toegezonden stuk.

TJALLING PETRUS TRESLING.
Een woord tot aandenken.

Eene treurige maar heeft zich wederom door Nederland verspreid: een geacht, een uitstekend burger is wederom in den bloei des levens aan het Vaderland, aan de wetenschappen, aan de zijnen ontrukt! Tjalling Petrus Tresling, de veelzijdig begaafde volksvertegenwoordiger uit het Noorden heeft (naar menschelijke schatting te oordeelen) den tol der natuur betaald.

In 1809 had hij te Groningen het eerste levenslicht aanschouwd. Dat hij reeds in zijne jeugd aan ijver voor wetenschappen en kundigheden blaakte, kan niemand bevreemden, daar hij tot vader had den beroemden Mr. Theodorus Haakma Tresling, uitstekend Groningsch regtsgeleerde en gelukkig beoefenaar der oude letterkunde. In den huiselijken kring, gedurende de zalige levensjaren tot heilige zucht naar kennis opgewekt, moest de Akademische loopbaan voor hem het tijdperk zijner volkomene ontwikkeling zijn.

Het was (zoo wij ons niet bedriegen) in den jare 1826, dat Tresling in de rijen der studerende jongelingschap te Groningen optrad. Het was voorteken van roemrijk leven, wanneer van zijn ontslapen vader, dat hij dáán letterkunde en regtsgeleerdheid hand aan hand beoefende. Velen zijner leermeesters zijn nog en huldigen dagen de sieraden der Groninger Hoogeschool: zij zijn de beste getuigen van de wijze, waarop hij zijne studiën volbragt.

De eerzucht, die prikkel tot al wat groots en edel is, bezielde Tresling, ook toen hij nog het Akademisch onderwijs genoot, in hooge mate. Voor een zijner eerste geschriften plaatste hij de woorden van Cicero: *Eruditionem omnes laudis studio, et optimus quisque maxime gloriâ ducitur:* voor een ander die van Tacitus: *multos veterum velut inglorios et ignobiles oblivio obruit.* Hij zelf (hoe kortstondig ook zijn bestaan zij geweest) zal niet tot de zulken behooren: deze verzekeren hem zijne schriften: en hetgeen hij tot heil van hulpbehoevenden deed heeft hem sints lang geadeld.

Tweemalen zag hij zich door de letterkundige faculteit der Utrechtsche Hoogeschool het gouden eermetaal toegewezen. Den 26sten Maart 1830 werd bij bekroond wedstrijd eene verhandeling over het beleid door Willem I Prins van Oranje, in de hagchelijkste omstandigheden des Vaderlands aan den dag gelegd (*Disquisitio Historica de Prudentia Gulielmi I, Principis Arausiaci, in republica perturbata*). Dit uitvoerige, met naauwkeurige naspooring der beste bronnen bewerkte stuk is in de Annalen der Stichtsche Akademie voor gezegd jaar opgenomen. Op denzelfden dag, drie jaren later, viel hem dezelfde onderscheiding andermaal te beurt, toen hij eene Geschiedenis van Cicero's wetenschappelijk leven, uit zijne brieven gepat, had bearbeid. Hooge waarde kennen wij aan dit kleine geschrift toe. De stijl is zuiver, dikwijls fraai, de taal bijna onberispelijk. Het is geschreven in den vorm van een' brief, door Tullius Tiro aan Phanias gerigt. Niet geringen lof verdient de schrijver, die met zooveel kennis en talent, zich in den kring van Cicero's tijdgenooten wist te verplaatsen.

Naar gelijke onderscheiding had Tresling reeds vroeger bij de Hoogeschool, die hem kweekte, gestreefd: maar de uitkomst had evenmin aan zijne wenschen, als aan die zijner mededingers beantwoord. Het leven en de verdiensten van Rudolf Agricola, den wijze bij uitnemendheid, moest in een helder daglicht gesteld worden. 't Was bevreemdend, dat niemand zich vroeger

daartoe met ernst had aangegord. Geen der antwoorden werd bekroond, en de geleerde wereld bleef eene herinnering aan den grooten man missen. Dit bewoog Tresling in den jare 1830, om zijn stuk in het licht te zenden. Buitenlanders hadden Agricola gevierd en zijnen lof verkondigd: zou hij in Nederland vergeten blijven? De arbeid van onzen ontslapene kan zeker niet als een heerlijk opgetrokken eeretempel van Agricola worden beschouwd: maar *dit* heeft bij te weeg gebragt, dat de aandacht buitenlands *en* bij herinnering op den grondlegger der hedendaagsche beschaving *en* tevens op den jongen Tresling zelven gevestigd werd. In het bekende werk van Schoell (*Geschichte der Griechischen Litteratur, d. III*) wordt dit geschrift met lof vermeld en de Hoogleeraar Reiffenberg maakte de Koninklijke Akademie te Brussel met desselfs prijzenswaardigen inhoud bekend.

Zoo gaf Tresling gedurende zijn Akademie-leven de doorslaandste blijken zijner grondige beoefening van de staat- en letterkundige geschiedenis des Vaderlands, en van die der Romeinen. Was hij met de gedenkstukken der Grieksche Oudheid minder bekend? Zijn eerste geschrift bewijst, hoe gaarne hij ook dien tak zijner veelomvattende studiën tot nut en genoegen van het algemeen dienstbaar maakte. De bekende Roman van Xenophon den Ephesiër, *Habrokomes en Anthia* getiteld, werd reeds in 1829 door hem in een Nederlandsch gewaad gestoken. 't Was gedeeltelijk eene hulde, die de dankbare zoon aan de nagedachtenis van den ontslapen' vader bragt, wiens aandacht en ijver jaren lang bij dit gedenkstuk der oudheid was bepaald geweest.

Bij het voleindigen zijner Akademische studiën werd Tresling in den jare 1834, na de openlijke verdediging van twee Akademische proefschriften, *over de wijze, waarop de Romeinen de overwonnene volken beheerschten*, met grooten lof tot Meester in de bespiegelende Wijsbegeerte, en Doctor in de Letteren en beide Regten bevorderd. Sedert dat tijdstip heeft hij zich onafgebroken met de regtspraktijk bezig gehouden, zonder immer eenig regterlijk of ander ambt te bekleeden. Den vrijen tijd, die altijd in 't begin zijner loopbaan den jongen Advokaat ruimschoots overblijft, besteedde Tresling aan de voortzetting zijner geliefde letteroefeningen. Daaraan hebben wij zijnen beredeneerden Catalogus te danken van de belangrijke Bibliotheek zijns behuwd-grootvaders Prof. van Eerde, en vooral zijn uitmuntend geschrift [1]) over de oude regtsinstellingen te Groningen, getiteld: *de Warven en de Hoofdmannenkamer*, dat ook voor de staatkundige geschiedenis van genoemd gewest van groot gewigt is: eindelijk zijne *Beschrijving der Provincie Groningen*, in het Magazijn *de Aardbol* opgenomen [2]).

Wij zwijgen van 's mans dichterlijke ontboezemingen, deels in de Vaderlandsche taal, toen hij met zijne medemakkers in 1830 ten strijde trok, deels vroeger en later in de Vriesche en Groninger tongvallen opgesteld, waardoor hij het Friesch Jaarboekje versierde, of openbare vergaderingen te Groningen doeltreffend onderhield. Slechts gewagen wij met een woord van de vele bijdragen, die hij leverde in de Groningsche Volks-Almanaks, van zijne gedrukte lezingen in het Tijdschrift *de Gids*, die wij ook zonder naamsnoer, spoedig als van hem afkomstig herkenden, van zijn voornemen, in Weitenkamps Jaarboeken voort te zetten, om aan te wijzen, wat men van zijnen ijver had mogen verwachten, zoo hem een langer leven ware beschoren geweest.

Het is bekend, dat vooraljdige onderscheidingen den jeugdigen geleerde te beurt vielen. Reeds als Student werd hij in den engen kring der buitengewone leden van het Friesch Genootschap voor Taal-, Geschied- en Oudheidkunde opgenomen, en in 1840 benoemde zoowel de Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leyden, als het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen hem tot hun medelid; ja, toen vóór weinige jaren de leerstoel der Hollandsche Letterkunde aan het Athenæum te Deventer vacant was, mogt het Tresling gebeuren, op het tweetal door Curatoren te worden geplaatst. Zijne grondige regtskennis en braaf karakter maakten hem geëerd en beminnd bij allen in de stad en het gewest zijner inwoning: en als in 1843 de Heer M. Joost Gockinga zijnen wensch had te kennen gegeven, om de Provincie Groningen niet langer te vertegenwoordigen in 's Lands Hooge Vergaderzaal, werd de keuze der Staten op Tresling gevestigd. Kort heeft hij deze betrekking mogen bekleeden: te kort, om een op goede gronden steunend oordeel toe te laten omtrent zijne mindere of meerdere geschiktheid voor deze hooge roeping. Dit echter hebben velen niet opgemerkt gelaten, dat hij ook daar *en* in de afdeelingen, *en* bij de openbare vergaderingen *en* als lid der Commissie tot de Verzoekschriften den warmsten ijver aan maauwgelette plichtbetrachting paarde.

Eindelijk, om wel te beoordeelen, wat de maatschappij in Tresling verloor, lette men op zijne veelvuldige bemoeijingen tot heil van de lagere volksklassen. Wij herinneren slechts onzen lezer (om hier de woorden van den Groninger berigtgever te volgen), wat hij deed tot verzachting en lenging van het lot der armen, hoe hij steeds vol ijver, met kracht en bedrevenheid, medewerkte tot het daarstellen van matige en misbruik te beteugelende inrigtingen, hoe hij zich vooral ook verdienstelijk maakte, toen het armenfonds der Nederduitsche Hervormde Gemeente te Groningen aan hem was toevertrouwd: hoe het armen-weltuis ter genoemder stede (waarvan nog onlangs in het jaarlijksch verslag van Gedeputeerde Staten gezegd werd, dat hetzelve een sprekend bewijs oplevert, wat menschenliefde vermag, wanneer zij met overleg en beradenheid gepaard gaat") zijn bestaan, uitbreiding en bloei hoofdzakelijk aan hem is verschuldigd. Voeg hierbij de diensten, die hij aan de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen bewees, die, waar het de verbetering van het armwezen geld, bij hem raad en voorlichting zocht, en men zal het verlies gevoelen, dat ook de mindere standen in dezen man geleden hebben.

Binnen den tijd van drie dagen zijn aan de Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te dezen stede twee verdienstelijke mannen ontrogen: van Roijen, grijs in wetenschap, godsvrucht en ervaring, in de hoogste bedieningen werkzaam, reeds lid der Maatschappij, toen Tresling ter wereld kwam: Tresling, in de schoonste vaag des levens, met talenten begaafd, en in de schitterendste gelegenheid, om ze ten nutte van Vaderland en evenmensch aan te wenden. Zoo spaart de dood noch jong, noch oud; en is hij het gelukkigst te achten, die iederen dag zijns levens op een welbesteed verleden kan terugzien.

Leyden, 17 *Julij* 1844.

---

1) De Warven en de Hoofdmannenkamer, of het voormalig Provinciaal Gerigtshof. Gron. 1839.

2) De Aardbol, III. Beschrijving der Nederlanden. Amst. 1841. bl. 267-310. De Schrijver heeft later kenbaar gemaakt, dat veel in dit werk door de Redactie van voormeld Magazijn, buiten zijn voorkennis, was veranderd.

193ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Tweede Klasse.

5de Lijst N°. 21984 een prijs van *f* 20,000. N°. 21272 een prijs van *f* 1500. N°. 1967 een prijs van *f* 2500.
6de » N°. 17197, 6536, 10766 en 13040 ieder een prijs van *f* 1000.
7de » N°. 7044 en 17892 ieder een prijs van *f* 1000.
8ste » N°. 18744 een prijs van *f* 1500. N°. 13888, 8855 en 4677 ieder een prijs van *f* 1000. N°. 16996 eene premie van *f* 1000.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed alhier in den ouderdom van ruim 75 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder Mejufvrouw HAASJE FIERMAN, Weduwe van den Heer H. KRUYT.

LEYDEN, 11 Julij 1844.

S. F. KRUYT.
Mede uit naam van mijne Broeders en Zusters.

Heden overleed onze waarde Moeder A. E. BUSING, Wed. J. TER HOEVEN, in den ouderdom van ruim 79 jaren.

LEYDEN, 14 Julij 1844.

T. TER HOEVEN,
M. W. TERBURGH,
Geb. TER HOEVEN.

Geene uiterlijke teekenen van Rouw zullen, op verzoek van de Overledene, door ons gedragen worden.

Ter voorkoming van alle misverstand dient, dat de Ondergeteekende nimmen op naam van haren Echtgenoot iets gekocht of uit de betaling van eenige rekening ontvangen en niet afgegeven heeft, hoewel de bejegening welke zij van haren Man ondervindt, daartoe wellicht aanleiding zoude kunnen geven.

Leyden, 13 Julij 1844.

M. HOEFFTKE,
Geb. EPP.

Prijs-Courant der Effecten.

WOENSDAG 17 JULIJ.

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld. . à 2½ pCt.	61 1/2	61 5/8	61 5/8
Dito dito » 3 »	74 7/8	74 5/8	74 5/8
Dito dito on resc. » 3 »	74 5/8		
Dito dito » 5 »	100 1/16		
O. I. Leening . . . . . » 5 »	100		
Dito . . . . . » 4 »	96 5/8		
Amortisatie Syndicaat . . . . . » 4½ »	99	99 1/16	99 1/16
Dito dito . . . . . » 2½ »	87 1/8	87 3/8	
Handel-Maatschappij . . . . . » 4½ »	144 1/2	145 1/2	145
Nieuwe dito . . . . . » 4½ »	100 5/8		
Haarlemmermeer . . . . . » 5 »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . . . . » 4 »	104 1/2		
Aand. Holl. Spoorweg-Maatschap. » » »			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 ⅞ » 5 »	21 1/16	21 3/16	21 1/16
Dito bij dito, onbep. stukken . » 5 »	18 15/16	19 1/8	
Dito . . . . . » 3 »	34 1/2	34 1/2	34 1/16
Coupons Ardoins . . . . . »	23 7/8	24	
Passive. . . . . »			
PORTUGAL, te Londen . . . . . » 2½ »	45 5/16	45 1/2	45 7/16
DENEMARKEN, Oblig. te *Londen* . » 3 »			
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »	107 1/2		
Dito dito 1828 en 1829 . . . . » 5 »	106 1/2		
Cert. bij dito 1831 en 1839 . . » 5 »	98 1/2		
Dito bij HOPE . . . . . » 4 »	90 1/16		
Dito bij STIEGLITZ & C°. . . . . » 4 »	90 3/4		
Certificaten te Hamburg . . . . » 5 »			
Inschrijving in Assign. . . . . » 6 »			
Certificaten van dito . . . . . » 5 »	73 1/2		
POLEN, Aandeelen met Loting . . fl. 300 *f*	74 3/8		
Dito dito . . . . . » 500 »			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank . » 5 pCt.	104 1/2		
Idem . . . . . » 4 »			
Oblig. Metalliek . . . . . » 5 »	109 3/4		
Idem . . . . . » 2½ »			
Aandeelen 28 Mei 1834 . . . . . *f* 500 *f*			
Idem 1 April 1839 . . . . . *f* 250 *f*			
NAPELS, Certif. Adm. alhier . . . à 5 pCt.	95		
BRAZILIE, Idem . . . . . » 5 »			
AMERIKA. . . . . » 6 »			
Dito. . . . . » 5 »			
Dito Bankactien. . . . . » » »	7 7/16	7 1/2	

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.